

QORTI TA' L-APPELL

**S.T.O. PRIM IMHALLEF
VINCENT DE GAETANO**

**ONOR. IMHALLEF
ALBERT J. MAGRI**

**ONOR. IMHALLEF
TONIO MALLIA**

Seduta tat-18 ta' Settembru, 2009

Appell Civili Numru. 52/2007/1

Bank of Valletta p.l.c

v.

Mantoray Limited, Oliver u Yvonne mizzewgin Agius.

Il-Qorti:

Rat ir-rikors guraumentat ipprezentat mill-bank attur li jaqra hekk:

“1. Illi bit-termini u kundizzjonijiet imsemmija fi skrittura privatat datata 30 ta' Marzu 2000 (Dok. “AA”), is-

socjeta` attrici kkoncediet facilita` ta' "*Overdraft*" lis-socjeta` konvenuta Mantoray Limited;

"2. Illi s-socjeta` attrici tinsab kreditrici tas-socjeta` konvenuta Mantoray Limited fis-somma ta' hamsa u hamsin elf, tmien mija u hames Liri Maltin u disgha u sittin centezmu (Lm55,805.69) bilanc ghad-debitu fl-"*Overdraft Account*" tas-socjeta` Mantoray Limited mal-Bank of Valletta p.l.c (Dok. "A1" sa "A48") flimkien ma' l-imghax ulterjuri mis-7 ta' April 2006 sad-data ta' l-effettiv pagament;

"3. Illi sehheh wahda jew aktar mill-grajjet imsemmija fl-iskrittura privata fuq imsemmija u cioe` dik datata 30 ta' Marzu 2000 (u hawn esebita bhala Dokument "AA"), partikolarment imma mhux esklussivament, billi s-socjeta` Mantoray Limited (a) naqset milli thallas il-pagamenti dovuti lis-socjeta` mittenti kif stipulat fl-imsemmija skrittura privata (b) kienet inadempjenti f'obbligi ohra minnha assunti, u/jew, (c) hemm bidliet materjali fic-cirkostanzi ta' l-istess socjeta` Mantoray Limited li jipperikolaw jew jaffetwaw hazin il-posibbilita` tal-hlas lura ta' l-imsemmi debitu dovut lis-socjeta` attrici.

"4. Illi in forza ta' skrittura privata datata 30 ta' Marzu 2000 li qed tigi hawn esebita u markata bhala Dok "C", il-konvenuti Oliver u Yvonne mizzewgin Agius kkostitwew rahan a favur tas-socjeta` rikorrenti ghad-debitu tas-socjeta` Mantoray Limited mas-socjeta` attrici bis-segwenti u cioe`:

"(i) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad bi brillanti tal-piz totali ta' circa 1.50 karati u *baguettes* tal-piz totali ta' 0.70 karati.

"(ii) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad bi brillanti tal-piz totali ta' 2 karati, u *baguettes* tal-piz totali ta' 1 karat.

“(iii) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad bi brillanti tal-piz totali ta’ 1.50 karati, u *baguettes* tal-piz totali ta’ 1.50 karati.

“(iv) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad bi brillanti tal-piz totali 2 karati, u *baguettes* tal-piz totali ta’ 1 karat.

“(v) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad bi brillanti tal-piz totali ta’ 1.50 karati.

“(vi) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad b’sittax-il-brillant, tal-piz totali ta’ 2.40 karati.

“(vii) Curkett tad-deheb abjad “*central cluster (spray)*” bid-djamanti tal-piz totali ta’ 2.25 karati.

“(viii) *Eternity ring* tad-deheb abjad b’erba’ ringieli ta’ *baguettes* tal-piz totali ta’ 3.75 karati.

“(ix) Curkett tad-deheb abjad ileqq/ssatinat bi tlett ringieli f’ghamla ta’ cilindru bid-djamanti tal-piz totali ta’ 1.05 karati.

“(x) *Signet ring* ta’ l-irgiel tad-deheb isfar, bl-ittra “D” imnaqxa fih u bi brillant wiehed tal-piz ta’ 0.90 karati.

“(xi) Curkett ta’ l-irgiel tad-deheb isfar, bid-djamanti maqtugh *Victorian* tal-piz totali ta’ 0.80 karati.

“(xii) *Signet ring* ta’ l-irgiel b’disa’ djamanti li jgibu piz totali ta’ 0.75 karati.

“(xiii) Curkett ta’ l-irgiel tad-deheb abjad bi “*steps*” iddizinjati bhala “*steps*” tal-piz totali ta’ 0.90 karati.

“(xiv) *Signet ring* ta’ l-irgiel tad-deheb isfar b’disa’ brillanti, tal-piz totali ta’ 1.10 karati.

“(xv) *Signet ring* ta’ l-irgiel b’zewg ringieli ta’ djamanti tal-piz totali ta’ 0.80 karati.

“(xvi) *Signet ring* ta’ l-irgiel bi tlett ringieli tad-djamanti tal-piz totali ta’ circa 0.70 karati.

“(xvii) Curkett tan-nisa, tad-deheb abjad b’sittax-il *cabochon sapphires* fil-forma ta’ stilla, tal-piz totali ta’ circa 1.50 karati, u bil-brillanti tal-piz totali ta’ circa 1.35 karati.

“(xviii) Tlett icpiepet tan-nisa tad-deheb abjad u bid-djamanti bil-gost ta’ qalb, *circular* u *tonneau* ta’ circa 5.00 karati.

“(xix) Tmint icrieket tad-djamanti tan-nisa maghmula mid-deheb abjad, tal-piz ta’ circa 7 karati.

“(xx) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad ta’ 18-il karat, bi brillant wiehed tal-piz ta’ 1.4 karat (VS1) u 42 brillanti ta’ 0.04 karat kull wiehed (total ta’ dawn il-brillanti ta’ 1.68 karat).

“(xxi) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad ta’ 18-il karat, bi djamant wiehed maqtugh forma ta’ trianglu ta’ 0.21 karat (C1. white).

“(xxii) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad ta’ 18-il karat bi brillant, tal-piz ta’ 0.80 karat (G VSI) u 48 brillanti zghar (VVS) ta’ 0.025 karati kull wiehed b’total ta’ circa 1.2 karati.

“(xxiii) Erba’ settijiet li kull sett jikkonsisti f’imsielet, curkett u pendent tad-deheb abjad ta’ 18-il karat, bit-turkini ta’ veru u bil-brillanti zghar.

“(xxiv) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad ta’ 18-il karat, bi djamant tal-piz ta’ 0.40 karati (VVS).

“(xxv) Tlett icrieket *chunky* tad-deheb isfar ta’ 18-il karat bil-brillanti zghar.

“5. Illi permezz ta’ rikors ipprezentat fit-12 ta’ Jannar 2006, l-attrici talbet il-bejgh ta’ l-oggetti mirghuna u permezz ta’ Digriet ta’ l-20 ta’ Marzu 2006 li kopja tieghu

qed tigi esebita u mmarkata Dok. "D", il-Qorti ordnat lis-socjeta` attrici jekk jidhrilha tipprocedi skond il-ligi.

"6. Illi l-atturi nomine jafu bil-fatti fuq imsemmija personalment.

"7. Illi s-socjeta` konvenuta giet interpellata permezz ta' Ittra Interpellatorja datata 29 ta' Lulju 2005 (Dok. "E") u l-konvenuti Oliver u Yvonne mizzewgin Agius gew interpellati permezz ta' ittra ufficjali datata 19 ta' Ottubru 2005 li kopja taghha qed tigi hawn esebita u mmarkata Dok "F", sabiex ihallsu d-dejn fuq imsemmi, izda dawn baqghu inadempjenti u ghal din ir-raguni kellha ssir din il-kawza.

"Ghaldaqstant wara li jsiru d-dikjarazzjonijiet neccessarji u li jinghataw il-provvedimenti opportuni, jghidu l-konvenuti ghaliex m'ghandhiex din il-Qorti tilqa' t-talbiet tas-socjeta` attrici li qieghda hawn titlob li din il-Qorti joghghobha:

"(1) Tiddikjara u tiddeciedi illi sehheh wahda jew aktar mill-grajjiet imsemmija fl-iskrittura privata fuq imsemmija (u hawn esebiti bhala Dokument "A") partikolarment imma mhux esklussivament, billi s-socjeta` Mantoray Limited (a) naqset milli thallas il-pagamenti dovuti lis-socjeta` mittenti kif stipulat fl-imsemmija skrittura privata, (b) kienet inadempjenti f'obbligi ohra minnha assunti fl-istess skrittura privata sopraindikata, u/jew, (c) hemm bidliet materjali fic-cirkostanzi ta' l-istess socjeta` konvenuta Mantoray Limited li jipperikolaw jew jaffetwaw hazin il-possibilita` tal-hlas lura ta' l-imsemmi debitu dovut lis-socjeta` attrici.

"(2) Tikkundanna lis-socjeta` Mantoray Limited thallas lis-socjeta` attrici s-somma ta' hamsa u hamsin elf, tmien mija u hames Liri Maltin u disgha u sittin centezmu (Lm55,805.69) bilanc ghad-debitu fl-*"Overdraft Account"* tas-socjeta` Mantoray Limited mal-Bank of Valletta p.l.c (Dok 'A1' sa 'A48') flimkien ma' l-imghax ulterjuri mis-7 ta' April 2006 sad-data ta' l-effettiv pagament;

“(3) Tiddikjara illi in forza ta' skrittura privata tat-30 ta' Marzu 2000 li kopja taghha tinsab esebita u markata Dok. “C”, l-intimati Oliver u Yvonne mizzewgin Agius ikkostitwew rahan ta' l-ogetti elenkati fl-imsemmi Dok. “C”.

“(4) Tordna il-bejgh in Subasta ta' l-ogetti mirghuna u indikati fid-dokument “C” u cioe`:

“(i) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad bi brillanti tal-piz totali ta' circa 1.50 karati u *baguettes* tal-piz totali ta' 0.70 karati.

“(ii) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad bi brillanti tal-piz totali ta' 2 karati, u *baguettes* tal-piz totali 1 karat.

“(iii) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad bi brillanti tal-piz totali ta' 1.50 karati, u *baguettes* tal-piz totali ta' 1.50 karati.

“(iv) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad bi brillanti tal-piz totali ta' 2 karati, u *baguettes* tal-piz totali ta' 1 karat.

“(v) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad bi brillanti tal-piz totali ta' 1.50 karati.

“(vi) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad b'sittax-il brillant, tal-piz totali ta' 2.40 karati.

“(vii) Curkett tad-deheb abjad “*central cluster (spray)*” bid-djamanti tal-piz totali ta' 2.25 karati.

“(viii) *Eternity ring* tad-deheb abjad b'erba' ringieli ta' *baguettes* tal-piz totali ta' 3.75 karati.

“(ix) Curkett tad-deheb abjad ileqq/ssatinat bi tlett ringieli f'ghamla ta' cilindru bid-djamanti tal-piz totali ta' 1.05 karati.

“(x) *Signet ring* ta' l-irgiel tad-deheb isfar, bl-ittra “d” imnaqxa fih u bi brillant wiehed tal-piz ta' 0.90 karati.

“(xi) Curkett ta’ l-irgiel tad-deheb isfar, bid-djamant maqtugh *Victorian* tal-piz totali ta’ 0.80 karati.

“(xii) *Signet ring* ta’ l-irgiel b’disa’ djamanti li jgibu piz totali ta’ 0.75 karati.

“(xiii) Curkett ta’ l-irgiel tad-deheb abjad bi “*steps*” iddizinjati bhala “*steps*” tal-piz totali ta’ 0.90 karati.

“(xiv) *Signet ring* ta’ l-irgiel tad-deheb isfar b’disa’ brillanti, tal-piz totali ta’ 1.10 karati .

“(xv) *Signet ring* ta’ l-irgiel b’zewg ringieli ta’ djamanti tal-piz totali ta’ 0.80 karati.

“(xvi) *Signet ring* ta’ l-irgiel bi tlett ringieli tad-djamanti tal-piz totali ta’ circa 0.70 karati.

“(xvii) Curkett tan-nisa, tad-deheb abjad b’sittax-il *cabochon sapphires* fil-forma ta’ stilla, tal-piz totali ta’ circa 1.50 karati, u bil-brillanti tal-piz totali ta’ circa 1.35 karati.

“(xviii) Tlett icpiepet tan-nisa tad-deheb abjad u bid-djamanti bil-gost ta’ qalb, *circular* u *tonneau* ta’ circa 5.00 karati.

“(xix) Tmint icrieket tad-djamanti tan-nisa maghmula mid-deheb abjad, tal-piz totali ta’ circa 7 karati.

“(xx) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad ta’ 18-il karat, bi brillant wiehed tal-piz ta’ 1.4 karat (VS1) u 42 brillant ta’ 0.04 karat kull wiehed (total ta’ dawn il-brillanti ta’ 1.68 karat).

“(xxi) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad ta’ 18-il karat, bi djamant wiehed maqtugh forma ta’ trianglu ta’ 0.21 karat (C1.white).

“(xxii) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad ta’ 18-il karat, bi brillant, tal-piz ta’ 0.80 karat (G VSI) u 48 brillanti

zghar (VVS) ta' 0.025 karati kull wiehed b'total ta' circa 1.2 karati.

“(xxiii) Erba' settijiet li kull sett jikkonsisti f'imsielet, curkett, u pendent tad-deheb abjad ta' 18-il karat, bit-turkini ta' veru u bil-brillanti zghar.

“(xxiv) Curkett tan-nisa tad-deheb abjad ta' 18-il karat, bi djamant tal-piz ta' 0.40 karati (VVS).

“(xxv) Tlett criequet *chunky* tad-deheb isfar ta' 18-il karat bil-brillanti zghar.

“(5) Tinnomina Perit biex jaghmel stima u relazzjoni ta' l-oggetti u mirghuna.

“(6) Tiffissa jum, hin u lok ghall-istess bejgh u Subasta ta' l-oggetti mirghuna kif fuq imsemmi.

“Bl-ispejjez komprizi dawk ta' l-ittra ufficjali datata 19 ta' Ottubru 2005 kontra l-konvenuti li huma ngunti minn issa sabiex jidhru ghas-subizzjoni u minghajr pregudizzju ghal proceduri ohra intavolati kontra l-istess Oliver u Yvonne mizzewgin Agius mis-socjeta` attrici ghal bilanci ohra dovuti minnhom lis-socjeta` attrici.”

Rat li ghalkemm il-konvenuti gew debitament notifikati b'dan ir-rikors guramentat naqsu li jressqu risposta fiz-zmien li trid il-ligi u naqsu milli jiggustifikaw il-kontumaccja taghhom;

Rat is-sentenza moghtija mill-Prim Awla tal-Qorti Civili fis-16 ta' Mejju 2007 li in forza taghha, wara li l-Qorti qieset li mill-provi mhux kontradetti, it-talbiet dedotti fir-rikors guramentat jirrizultaw ippruvati, ddecidiet il-kawza hekk:

“.....billi fil-kontumaccja tal-intimati **tilqa' t-talbiet tas-socjeta` rikorrenti** kif dedotti fir-rikors guramentat, b'dan illi ghal-fini tal-hames (5) talba tinnomina lis-Sur Vincent Ciliberti biex jaghmel stima u relazzjoni ta' l-oggetti mirghuna, u ghall-fini tas-sitt (6) talba tiffissa d-data tas-17 ta' Lulju 2007 fil-11:00a.m. f'wahda mill-Awli tal-Qorti

Superjuri, Valletta biex isir il-bejgh in Subasta ta' l-oggetti mirghuna, kif imsemmija fir-rikors guramentat.

“Bl-ispejjez komprizi dawk ta' l-ittra ufficjali datata 19 ta' Ottubru 2005, kontra l-konvenuti.”

Rat ir-rikors tal-appell tal-konvenuti li in forza tieghu, ghar-ragunijiet minnhom premessi, talbu li din il-Qorti joghgobha tirrevoka s-sentenza appellata, “bl-ispejjez taz-zewg istanzi kontra s-socjeta` appellanti” (sic!);

Rat ir-risposta tal-appell tas-socjeta` attrici li in forza taghha, ghar-ragunijiet minnha premessi, talbet illi l-appell odjern jigi michud, bl-ispejjez taz-zewg istanzi kontra l-konvenuti appellanti;

Semghet lid-difensuri tal-partijiet fl-udjenza tat-2 ta' Gunju 2009;

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti esebiti;

Ikkunsidrat:

Illi f'din il-kawza, il-bank attur ikkonceda *overdraft facility* lill-konvenuti sabiex ikunu jistghu jmexxu negozju fil-bejgh tad-deheb, fidda, metalli prezzjuzi u affarijiet tal-arti. Jidher li, wara xi zmien, il-konvenuti (il-kumpanija bhala debitrici principali u l-konvenuti konjugi Agius bhala garanti b'rahan) waqghu lura milli jiddepositaw hlasijiet fil-kont kurrent, tant li l-bank ghamel *call in* tas-somma dovuta, u wara li ma sarx il-hlas relativ, fetah dawn il-proceduri ghall-kundanna ghall-hlas tas-somma dovuta.

Kif inghad, il-konvenuti waqghu kontumaci, u l-ewwel Qorti wara li qieset li l-bank attur ghamel il-prova necessarja, ghaddiet biex laqghet it-talbiet kollha attrici.

Il-konvenuti appellaw u ressqu kontestazzjoni fis-sens li l-azzjoni attrici ghall-bejgh tal-oggetti moghtija b'rahan tinsab preskritta bit-trapass ta' hames snin.

Il-bank attur eccepixxa in linea preliminari li l-konvenuti ma jistghux jissottomettu aggravji fil-meritu quddiem din il-Qorti qabel ma jiggustifikaw l-kontumacja taghhom ghas-sodisfazzjon tal-Qorti, haga li m'ghamlux quddiem din il-Qorti. Din il-Qorti taqbel ma' din is-sottomissjoni, u hija l-posizzjoni li addottat din il-Qorti recentement kif jirrizulta, per eżempju, mis-sentenza taghha fil-kawza fl-ismijiet **Grech v. Mohamed Idris** deciza fis-26 ta' Jannar 2007. Persuna li tibqa' kontumacja tkun qed turi dispett lejn l-Awtorita` tal-Qorti, u ghalkemm il-kontumacja hija kontestazzjoni, il-konvenut kontumaci m'ghandux jinghata l-opportunita` jaghmel sottomissjonijiet aktar milli lulu koncess espressament mil-ligi. M'ghandux dritt zgur li jecepexxi l-preskrizzjoni li tista' tigi sollevata biss minn parti li jkun qed tippartecipa regolarment fis-smiegh tal-kawza; sottomissjonijiet fil-meritu, anke kieku permessi, ma jintitolawx lil dak li jkun jecepixxi l-preskrizzjoni li, f'kull kaz, trid tkun eccepjet b'mod formali b'nota ta' eccezzjonijiet, u mhux *per via* ta' sottomissjoni. La darba konvenut ma jistax iressaq nota ta' eccezzjonijiet (minhabba nuqqas tieghu stess) ma jistax jecepixxi preskrizzjoni.

Dan kollu appartni l-fatt li l-konvenuti ma ndikawx l-artikolu tal-ligi li qed jinvokaw, u kif inhu maghruf il-Qorti ma tistax tiehu konjizzjoni ta' eccezzjoni ta' preskrizzjoni li ma tkunx giet eccepita formalment u b'indikazzjoni preciza tal-artikolu tal-ligi invokat.

Il-Qorti tista' tieqaf hawn fuq il-materja, pero`, ghal kull buon fini, trid tirrimarka li f'kull kaz, il-pretensjoni tal-konvenuti ma timmeritax li tkun akkolta. Skond il-gurisprudenza lokali, f'kaz ta' kont kurrent il-preskrizzjoni tibda tghodd mill-gurnata li l-kont ikun maghluq (ara **Scicluna v. Gatt**, deciza mill-Qorti tal-Kummerc fit-22 ta' April 1938 u **Agius noe v. Agius et**, deciza wkoll mill-Qorti tal-Kummerc fl-20 ta' Marzu, 1979). Issa, f'dan il-kaz, il-*call in* ufficjali sehh fid-19 ta' Ottubru 2005 u anke jekk jigi sottomess li l-bidu tal-preskrizzjoni m'ghandux jithalla ghal decizjoni unilaterali tal-kreditur, zgur li kont kurrent ghandu jitqies "maghluq" meta ma jibqax jigi operat mid-debitur, u f'dan il-kaz mill-atti jirrizulta li l-ahhar

depozitu fil-kont sar fit-30 ta' April 2002, u minn dakinhar, il-kont baqa' *dormant*. Din il-kawza nfethet f'Jannar tal-2007 entro t-termini ta' hames snin invokat mill-konvenuti. Ghalhekk, la darba l-obbligazzjoni principali mhix preskritta, l-istess isegwi għall-obbligazzjoni accessorja (dik ta' rahan) intiza bhala garanzija ta' dik principali. Kwindi, l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni għandha tigi, f'kull kaz, respinta.

Għaldaqstant, għar-ragunijiet premessi, tiddisponi mill-appell tal-konvenuti billi tichad l-istess u tikkonferma s-sentenza tal-ewwel Qorti, b'dan li l-jum tas-subasta qed jigi ffissat għad-29 ta' Ottubru 2009 fil-11:00am, jew kwalunkwe jum iehor li jista' jigi ffissat mill-Qorti fuq talba ta' min hu interessat.

L-ispejjez kollha tal-kawza għandhom jithallsu mill-konvenuti appellanti in solidum; u peress li tqies dan l-appell bhala wiehed fiergħa u vessatorju fit-termini tal-Art. 223(4) tal-Kap. 12, tikkundanna lill-istess konvenuti in solidum għall-hlas ta' spejjez doppji.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----